

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Т.Г. ШЕВЧЕНКА»

ІСТОРІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ: КОНТРОВЕРЗИ СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

8 червня 2021 р.
Київ

ЗБІРНИК ТЕЗ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

ДЗ «ЛУТАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

ІСТОРІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ: КОНТРОВЕРЗИ СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

**8 червня 2021 р.
Київ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

Матюшинець Я. В.

Середовищний підхід до реалізації міжкультурної взаємодії суб'єктів освітнього процесу ЗЗСО.....	39
--	----

Пищик О. В.

Організаційно-методичний супровід розвитку комунікативної культури керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти	42
---	----

Радіонова Н. В.

Міжкультурна комунікація: українсько-польські зв'язки у ретроспективі та перспективі	45
--	----

Садох О. В.

Освіта і глобалізація: детектування і локації	47
---	----

Саух П. Ю.

Матриця полікультурної освіти в дискурсі алгоритму «політики рівної гідності»	48
--	----

Тимошко Г. М.

Сучасні тенденції формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів закладів вищої освіти в умовах університетської освіти.....	52
--	----

Триняк М. В.

До питання про рівні інтеркультурної комунікації в освіті.....	56
---	----

Хомич О. О.

Особливості міжкультурної взаємодії у поступі шкільної освіти в Канаді (друга половина XX — початок XXI століття)	59
---	----

Шолох О. А.

Особливості формування комунікативної культури майбутнього викладача закладу вищої освіти.....	62
---	----

Радіонова Наталія Василівна,

*доктор філософських наук,
професор, професор кафедри філософії
Харківського національного педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди*

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ:

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ЗВ'ЯЗКИ У РЕТРОСПЕКТИВІ ТА ПЕРСПЕКТИВІ

З а сучасних умов актуальною стає проблематика пов'язана як з розгортанням виховних і освітніх практик у контекстах мультикультурного суспільства, так і з освітньою євроінтеграцією. В цьому сенсі українсько-польські освітні зв'язки, що проявляються в практиках стажування, взаємного обміну студентами, в спільних наукових проектах тощо, є водночас і реаліями сьогодення, й давньою традицією, зокрема на Слобожанщині. Саме тому, досвід локального відтворення європейського освітнього простору на Слобожанщині XIX століття, в основу якого була покладена стратегія багатовекторних культурних зв'язків, через які транслувалася європейська освітня ідея, сприяє розумінню сучасних освітніх процесів в Україні. Зауважу, що культурний ландшафт Слобожанщини протягом усього XIX ст. Формують одночасно два геокультурні поля — українсько-польське та українсько-російське, кожне з яких прагнуло впливати на метеоорієнтації регіональної культури. Тому відкриття в 1805 році університету вирішувало проблему адаптації деяких інновацій означених соціокультурних практик, формуючи механізми сприйняття культурних позицій і форм, моделюючи системи або набір тих цінностей, які визначають напрям і характер самореалізації індивідів у сфері їх свободи.

Слід зазначити, що з відкриттям університету актуалізувалися практики інтеркультурних взаємодій у регіоні. Ситуація „взаємопроникнення” була новою як для місцевих студентів так й для викладачів-іноземців, які під тиском фінансових та політичних причин з мріями щодо можливості займатися науковими експериментами, розбудовувати освіту, як їм здавалося на голому місці,

та з метою підвищення свого соціального статусу приїздили на Слобожанщину. Адже основний викладацький та професорський контингент набирався за кордоном: Сербія, Франція, Австрія, Польща та Німеччина стали головним джерелом з якого черпалися кадри.

Серед запрошених іноземних професорів особливий інтерес викликає польський професор, доктор, філософії А. О. Валицький, який мав значний вплив у регіоні. Валицький поділяючи встановлення національного романтизму в його німецьких і польських варіаціях, вважав, що універсальні етичні норми повинні включати в себе етнокультурні відмінності і традиційно-ціннісні орієнтації окремих народів. Тим самим він одним із перших в регіоні ставить проблему свободи та справедливості в міжкультурних відношеннях.

На час його перебування у Харкові українські реалії були вже досить насичені європейськими формами життя, а Харківський університет мало чим різнився від західноєвропейських навчальних закладів. Що до викладання філософії, то з певністю можна відзначити панівне становище німецьких філософських систем. У фондах Центральної наукової бібліотеки ще й до тепер зберігаються праці Шеллінга, Фіхте, Гегеля, звісно, відповідних років видання. Зауважимо, що досвід екстериторіальних виховних та освітніх практик тісно поєднується з переживанням та прийняттям інших культурних кодів. Духовні і суспільні процеси, наявність освітніх осередків і інтелектуальних кіл засвідчують наявність в даному регіоні середовища, здатного синтезувати інонаціональні здобутки, уникаючи при цьому загрози втрати власної національної ідентичності.

Отже, культурна різноманітність академічного життя, так би мовити, академічний мультикультуралізм, свідчив не лише про наявність викладачів-іноземців в освітньому просторі Слобожанщини XIX ст., але й принципово змінював культурні та соціальні реалії регіону. Освітній простір Слобожанщини поступово набуває статусу конституюючого, що, в свою чергу, сприяло розширенню освітньої комунікації і самоствердженню української версії європейської ідеї університету. Зауважу, що у цій інтеграції простежується прообраз сучасної культурної й освітньої глобалізації.